

From: Betty de Groot <B.deGroot@vnog.nl>
Sent: dinsdag 22 december 2015 14:08:08
To: Undisclosed recipients;;
Cc:
Subject: Aanbiedingsbrief Kadernota 2016-2020
Attachments: brief 22 dec. Kadernota.pdf; Kadernota 22 dec..pdf

Geachte heer, mevrouw,

Wilt u bijgaande brief met bijlage doorgeleiden naar het college van b&w binnen uw gemeente?

Met vriendelijke groet,

Betty de Groot

Management assistente Bestuur, Strategie & Communicatie
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
055 - 548 3002 | b.degroot@vnog.nl | www.vnog.nl
Postbus 234, 7300 AE Apeldoorn | *Bezoekadres:* Europaweg 79, 7336 AK Apeldoorn
(werkdagen maandag t/m donderdag)

Aan de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten in de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland

Postbus 234
7300 AE Apeldoorn
Europaweg 79
7336 AK Apeldoorn
Tel. 055-548 3000
brandweer@vnog.nl
www.vnog.nl

Datum : **22 DEC, 2015**
Ons kenmerk : 15-27114/15-040459/BdG
Onderwerp : Kadernota 2016-2020
Bijlage(n) : 1
Behandeld door : M. Penders

Geacht college,

Hierbij bieden wij u de concept kadernota 2016-2020 van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland VNOG aan. De concept kadernota is in het AB van 16 december jl. vastgesteld.

De kadernota die nu voorligt is anders dan de voorgaande jaren. Normaal gesproken zou er een kadernota voor 2017 e.v. voorliggen. Maar de nu voorliggende kadernota bestrijkt de periode 2016-2020. Het jaar 2016 is dus toegevoegd, ondanks dat er al een vastgestelde begroting 2016 is. De reden hiervoor ligt op twee vlakken.

De eerste reden is dat de begroting 2016, vanwege de reorganisatie die de VNOG momenteel doorloopt (genaamd "VNOG Risicogericht"), vooral slechts een technische omzetting is geweest van de oude naar de nieuwe programma-indeling. Deze nieuwe programma-indeling sluit aan bij de nieuwe organisatie- en managementstructuur. Eventueel nieuw beleid, voortvloeiend uit de kadernota 2016, is wel verwerkt. De technische omzetting kan nu concreter worden gemaakt.

De tweede reden ligt in diverse besluiten en keuzes van het VNOG bestuur. Bij de behandeling van de kadernota 2016 en de begroting 2016 is duidelijk geworden dat er bij het bestuur behoefte bestaat te komen tot een begroting die recht doet aan de omvang van de gemeentelijke bijdrage. Dit heeft zich vertaald in uitgangspunten die nu voorliggen in de kadernota en ook starten vanaf 2016.

De kadernota dient een tweeledig doel. Enerzijds vormen de kaders en de uitgangspunten in deze nota de basis voor de (programma)begroting 2017. Anderzijds wordt de kadernota gebruikt om het bestuur van de VNOG en de deelnemende gemeenten te informeren over de ontwikkelingen in de periode 2016-2020 en de mogelijke financiële consequenties hiervan.

Volgens de wet gemeenschappelijke regeling wordt alleen de begroting voor zienswijze aangeboden. Echter de (financiële) beleidsvorming en kaderstelling vindt al plaats bij de kadernota. Wij hebben dan ook besloten, mede op verzoek van enkele gemeenten, om ook de kadernota ter consultatie aan de gemeenten aan te bieden. De verdere behandeling van de concept kadernota 2016-2020 (AB-besluit 16 december 2015) ziet er als volgt uit:

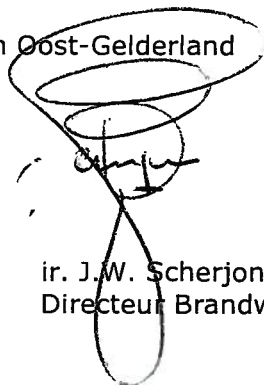
Omschrijving:	Datum:
Indiening zienswijze door gemeenten, uiterlijk	22 februari 2016
Behandeling commissie middelen	10 maart 2016
Behandeling DB	17 maart 2016
Behandeling en vaststelling AB	31 maart 2016

Graag willen wij u verzoeken de kadernota VNOG naar eigen behoefte door te geleiden naar de gemeenteraad.

Hoogachtend,
 Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland

drs. J.C.G.M. Berends
 Voorzitter

ir. J.W. Scherjon
 Directeur Brandweer

ir. A. Schoenmaker
 Directeur Publieke Gezondheid/
 Directeur GHOR

Kadernota 2016-2020
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland

oktober 2015

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. De VNOG staat voor een financiële opgave	4
2.1. De drie bestuurlijke opdrachten	
2.2. Onderzoek structurele ruimte	
2.3 Taakstelling MOED gerealiseerd en verwerkt in de begroting	
2.4. Financieel inzicht is een momentopname	
2.5. Herverdeeleffect nieuwe verdeelmodel	
3. Financieel meerjarenperspectief 2016-2020	6
3.1 Incidentele reorganisatiekosten	
3.2 Beleidsontwikkelingen	
3.3. Beleidsontwikkelingen volgend uit MOED	
3.3.1. Veiligheidsportaal	
3.3.2. MRI team: Een team voor het Monitoren van Risico's en Incidenten	
3.3.3. Brandveilig leven	
3.3.4. Uitvoering Posten zijn de basis	
3.4. Nieuw beleid	
3.4.1. Opleiding copi	
3.4.2. ICT – beveiliging	
3.4.3. Instituut Fysieke Veiligheid (IFV)	
3.4.4. Renteresultaat	
3.5. Autonome ontwikkelingen	
3.5.1. Lagere bijdrage RBS	
3.5.2. Wijzigen BDur Uitkering	
3.5.3. BTW activering nieuwe- en vervangingsinvesteringen	
3.6. Loon – en prijsstijging	
3.7. Verlaging gemeentelijke bijdrage	
3.8 Financiële opgave VNOG	
3.8.1. Dekking eigen begroting	
4. Uitgangspunten begroting 2017	12
5. Overige ontwikkelingen	13
6. Risico's	16
7. Ontwikkelingen gemeentelijke bijdrage 2016 2017	18
8. Besluitvorming	19
Bijlagen	20
Bijlage 1: Prognose gemeentelijke bijdrage 2016-2020 bij gelijkblijvend beleid (september 2015) en indicatieve loon – en prijsindexatie 2017-2020	

1. Inleiding

Voor u ligt de kadernota van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG). De kadernota dient een tweeledig doel. Enerzijds vormen de kaders in deze nota de basis voor de meerjaren (programma)begroting. Anderzijds wordt de kadernota gebruikt om het bestuur en de gemeenten te informeren over de beleidsontwikkelingen in de komende periode en de mogelijke financiële consequenties hiervan. In de kadernota zijn tot slot ook de uitgangspunten voor de begroting 2017 opgenomen. Anders dan voorgaande jaren ontvangt u hiervoor niet meer een separaat voorstel.

Formeel kunnen de raden van de deelnemende gemeenten geen zienswijze geven op de kadernota, wel op de begroting. Na de inhoudelijke behandeling van deze kadernota in het Algemeen Bestuur van de VNOG (AB) in maart 2016, wordt de begroting conform de kadernota aangepast en wordt de meerjarenbegroting 2017-2020 opgesteld. Deze wordt vervolgens aan de raden voorgelegd, zodat zij hierop hun zienswijze kunnen geven. Uiteindelijk wordt de primitieve begroting 2017-2020 in juli 2016 ter definitieve vaststelling aan het AB aangeboden.

De kadernota die nu voorligt is anders dan de voorgaande jaren. Normaal gesproken zou er een kadernota voor 2017 e.v. voorliggen. Maar de nu voorliggende kadernota bestrijkt de periode 2016-2020. Het jaar 2016 is dus toegevoegd, ondanks dat er al een vastgestelde begroting 2016 is. De reden hiervoor ligt op twee vlakken.

De eerste reden is dat de begroting 2016, vanwege de reorganisatie die de VNOG momenteel doorloopt (genaamd "VNOG Risicogericht"), vooral slechts een technische omzetting is geweest van de oude naar de nieuwe programma-indeling. Deze nieuwe programma-indeling sluit aan bij de nieuwe organisatie- en managementstructuur. Eventueel nieuw beleid, voortvloeiend uit de kadernota 2016, is wel verwerkt. De technische omzetting kan nu concreter worden gemaakt.

De tweede reden ligt in diverse besluiten en keuzes van het VNOG bestuur. Bij de behandeling van de kadernota 2016 en de begroting 2016 is duidelijk geworden dat er bij het bestuur behoefte bestaat te komen tot een begroting die recht doet aan de omvang van de gemeentelijke bijdrage. Dit heeft zich vertaald in drie bestuurlijke opdrachten aan de VNOG (zie hierna). Daarnaast is er ook een onderzoek gestart dat moet leiden tot een nieuw verdeelmodel voor de 22 gemeenten.

De kadernota wordt ter consultatie aangeboden aan de gemeenteraden na besluitvorming in algemeen bestuur van december. Op deze manier krijgen de raden vroeg in het proces de tijd om te reflecteren op de kadernota, dit dient dan als input voor de begroting.

Er is een helder bestuurlijk signaal afgegeven dat de "lucht" (lees: financiële ruimte) die in de begroting van de VNOG zit eruit moet en dat het bestuur transparantie in de opbouw van de begroting wil. Daarbij geldt wel als randvoorwaarde dat de operationele kracht van de brandweer niet ingeperkt mag worden. Met andere woorden: alleen daar snijden waar het kan en verantwoord is. Mocht het nodig zijn om een keuze te maken tussen brandweezorg en overig beleid in het proces van oud voor nieuw, dan zal dit worden voorgelegd aan het algemeen bestuur. Tot nu toe is er een structurele bezuiniging ingeboekt van 1,6 miljoen euro, deze is structureel verwerkt in de begroting 2016.

De bovengenoemde vertrekpunten vormen de kern van de nu voorliggende kadernota.

2. De VNOG staat voor een financiële opgave

2.1. De drie bestuurlijke opdrachten

Het bestuur geeft de VNOG een drietal opdrachten, waarmee een verantwoorde gemeentelijke bijdrage gerealiseerd wordt. Dit betekent een transparante begroting, dit betekent dat toekomstige beleidsontwikkelingen en reorganisatiekosten zijn verwerkt.

- 1) Werk toe naar een financieel meerjaren perspectief, inclusief de incidentele kosten van de reorganisatie
- 2) Onderzoek de structurele ruimte in de begroting van de VNOG
- 3) Laat de clusters financieel schoon naar de nieuwe organisatie overgaan en vul hiermee de taakstellingen uit de lopende begroting in.

Het toewerken naar een financieel meerjaren perspectief is in hoofdstuk 3 verder vormgegeven. De uitwerking van opdracht 2, het onderzoek naar de structurele ruimte in de begroting van de VNOG is paragraaf 2.2 uitgewerkt. Opdracht 3 is gerealiseerd en de verwerking is meegenomen in de financiële verkenning 2015.

2.2. Onderzoek structurele ruimte

Ten aanzien van de gemeentelijke bijdragen wordt geconstateerd dat vanaf 2013 hoofdzakelijk alleen de loon – en prijscompensaties in rekening zijn gebracht bij de gemeenten. Nieuw beleid en de taakstelling MOED zijn opgevangen binnen de eigen begroting. (zie bijlage 2.)

Tabel 1 schetst een beeld van de gemeentelijke bijdrage vanaf 2013, waarbij de toename van de gemeentelijke bijdrage in 2014 heeft te maken met de overdracht van een viertal kazernes, vrijwilligers en materieel.

Tabel 1

	2013	2014	2015	2016
Begroting	34.364.978,00	43.889.343,00	44.874.303,00	45.056.254,00

De jaarrekeningen 2013 en 2014 laten een positief resultaat zien. Over meerdere jaren terugkijken geeft een vertekend beeld omdat toen de begroting anders opgebouwd was. In tabel 2 wordt een overzicht gegeven van de jaarrekeningresultaten, na mutatie begroting vanuit de eerste en tweede financiële verkenningen.

Tabel 2

Omschrijving	jaarrekening 2013	Jaarrekening 2014
Minder uitrukken / vrijwilligers	€ 450.000	€ 400.000
opleidingen	€ 300.000	€ 0
onderhoud en materialen	€ 150.000	€ 200.000
diversen kosten	€ 500.000	€ 350.000
kapitaallasten	€ 200.000	€ 100.000
salarissen	€ 10.000	€ 300.000
FLO	€ 250.000	€ 0
Minder inzet vergunningverlening Apeldoorn	€ 200.000	€ 0
Lagere bedrijfsvoeringslasten	€ 350.000	€ 150.000
Huur	€ 130.000	€ 100.000
Bijdrage brandweer Nederland	€ 20.000	€ 0
RROL	€ 75.000	€ 0
MON	€ 65.000	€ 0
RVB	€ 100.000	€ 0
Totaal	€ 2.800.000	€ 1.600.000

Op basis van de laagste resultaten over deze twee jaren ontstaat er een te ramen ruimte van € 1,26 miljoen. Er is echter na deze jaren al een bezuiniging doorgevoerd. Voorgesteld

wordt om de vrijval op verschillende posten te vertalen naar een verlaging van de gemeentelijke bijdrage met € 900.000. Dit kan zonder al te veel risico. Het voornaamste deel van deze vrijval komt voort uit het terugdringen van nodeloze uitrukken.

2.3 Taakstelling MOED gerealiseerd en verwerkt in de begroting

In de primaire begroting 2016 is de taakstelling vanuit MOED van € 1,2 miljoen gerealiseerd en verwerkt in de meerjarenbegroting 2016-2020. Tevens is er voor € 400.000 aan overige taakstellingen gerealiseerd bij de clusters en VNOG;

Per saldo is vanaf 2016 een structureel bedrag aan bezuinigingen gerealiseerd van € 1,6 miljoen.

Voor meer informatie wordt verwezen naar de financiële verkenningen en jaarrekeningen van de afgelopen jaren.

2.4. Financieel inzicht is een momentopname

De reorganisatie van de VNOG maakt een pas op de plaats, omdat de OR voornemens was negatief te adviseren. Uitstel zal meerkosten met zich meebrengen. Investerings- en invoeringskosten lopen langer door. Als voorbeeld: salarislaster kwartiermakers, werknemers-werktrajecten, begeleiding personeel etc. De periode van uitstel bepaalt uiteindelijk de extra kosten en de mogelijke herschikking van kosten over andere jaren heen. Wanneer meer duidelijk wordt hoe het reorganisatietraject gaat lopen zal dienovereenkomstig het financieel perspectief aangepast worden.

Het meerjarig financieel perspectief blijft een momentopname. De cijfers hebben als peildatum september 2015. Nieuwe ontwikkelingen volgend op de reorganisatie kunnen op termijn het huidige financieel meerjaren perspectief beïnvloeden.

2.5. Herverdeeleffect nieuwe verdeelmodel

Het extern bureau AEF heeft een rapport opgeleverd als hulpmiddel bij de zoektocht naar een nieuw verdeelmodel van de kosten van de VNOG over de 22 gemeenten. Het verdeelmodel geeft de verdeling van de totale lasten over de gemeenten aan en gaat niet over de bestuurlijke opdracht te komen tot een meerjarige realistische begroting. Het verdeelmodel kan en mag niet in relatie worden gebracht met de totale begrotingsomvang van de VNOG. Deze kadernota en de begroting gaan namelijk over het kader en het uiteindelijke bedrag onder de streep c.q. het volume van de begroting. Hoe de gemeenten hun bijdrage aan het totaal gaan verdelen heeft geen invloed op het volume. Om deze reden wordt voorgesteld de verdeeleeffecten te betrekken bij het voorstel over het nieuwe verdeelmodel zelf.

3. Financieel meerjarenperspectief 2016 – 2020

In dit hoofdstuk wordt uitvoering gegeven aan het meerjarenperspectief 2016-2020. Om dit goed uit te voeren zijn er een aantal bestuurlijke signalen afgegeven. Deze zijn vertaald in uitgangspunten, welke de basis vormen voor de nu voorliggende kadernota 2016-2020.

Deze uitgangspunten zijn:

1. De incidentele reorganisatiekosten worden gemaximeerd op € 2 miljoen en komen voor rekening van de VNOG;
2. Beleidsontwikkelingen (volgend uit MOED, nieuw beleid en autonome ontwikkelingen) komen voor rekening van de VNOG. Hierbij wordt het principe oud voor nieuw gehanteerd.
3. De loon-prijsindexatie voor het gemeentelijk deel blijft gehandhaafd;
4. Verlaging van de gemeentelijke bijdrage met € 900.000, vanuit de vrijval structurele ruimte.

Dit betekent dat de gemeenten niet extra worden belast voor de kosten die worden gemaakt voor de reorganisatie, voor de beleidsontwikkelingen die volgen uit MOED, nieuw beleid en autonome ontwikkelingen. De intentie is om de gemeentelijke bijdrage, na korting met € 900.000 alleen nog aan te vullen met de loon-prijsindexatie. In 2016 zal duidelijk worden hoe de nieuwe organisatie eruit komt te zien en kan de begroting opnieuw opgebouwd gaan worden, hierbij komt mogelijk meer financiële ruimte in zicht.

3.1 Incidentele reorganisatiekosten

De reorganisatie van de VNOG levert naast een structurele besparing, die reeds is verwerkt in de gemeentelijke bijdrage via MOED, incidentele lasten op voor de komende jaren. Deze incidentele lasten worden gemaximeerd op 2 miljoen euro en zullen voor rekening van de VNOG komen.

Hierbij moet u denken aan:

- Tijdelijke capaciteit opstarten organisatie
- Boventalligheid
- Werk naar werk trajecten
- Uitstroomvergoedingen
- Bovenformativiteit
- Bovenschaligheid
- Tijdelijke verhoging ziekteverzuim
- Cultuur en leiderschap

3.2 Beleidsontwikkelingen

Beleidsontwikkelingen zijn in 3 categorieën te delen:

1. Beleidsontwikkelingen volgende uit MOED
2. Nieuw beleid
3. Autonome ontwikkelingen.

Bij alle drie de categorieën wordt het principe oud voor nieuw gehanteerd. De invulling van het principe oud voor nieuw wordt verwerkt in de 1^e financiële verkenning van 2016.

In tabel 3 wordt een overzicht gegeven van de lasten beleidsontwikkelingen.

Tabel 3 financieel overzicht beleidsontwikkeling

Omschrijving	2016	2017	2018	2019	2020
Lasten beleidsontwikkelingen					
Beleidsontwikkeling volgend uit MOED:					
Veiligheidsportaal	-155.000	-125.000	-125.000	-125.000	-125.000
MRI - team	PM	PM	PM	PM	PM
Brandveilig leven	PM	PM	PM	PM	PM
Uitvoering posten zijn de basis	-10.000	-280.000	-280.000	-280.000	-280.000
Nieuw Beleid:					
opleidingen copi, operationele leiding etc	0	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
ICT beveiliging	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
Instituut Fysieke Veiligheid (IFV)	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Renteresultaat	0	-300.000	-300.000	-300.000	-300.000
Autonome ontwikkelingen:					
Lagere bijdrage RBS	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Invulling nieuw beleid kadernota 2016	-348.000	-348.000	-348.000	-348.000	-348.000
Wijziging omvang BDuR - uitkering	77.000	-387.000	-387.000	-387.000	-387.000
Meerjaren investeringsplan	PM	PM	PM	PM	PM
Sub-totaal nieuw beleid:	-611.000	-1.625.000	-1.625.000	-1.625.000	-1.625.000

3.3. Beleidsontwikkelingen volgend uit MOED

De volgende posten vinden hun oorsprong in de besluitvorming binnen het MOED traject.

- Veiligheidsportaal
- MRI team
- Brandveilig leven
- Uitvoering posten zijn de basis en slagkracht.

Hieronder volgt een korte beschrijving van deze posten.

3.3.1. Veiligheidsportaal

Het doel van het veiligheidsportaal is om alle werknemers van de VNOG (beroeps en vrijwilligers, maar ook bedrijfsvoering en de GHOR) snel te laten inloggen in alle applicaties. En tot alle bestanden binnen en buiten de organisatie, daardoor kan er efficiënter worden samengewerkt. Een ander doel van het portaal is om tijdens een crisis de operationele organisatie nog beter toegang te verlenen tot alle informatie. Als voorbeeld: bij een incident bij bedrijf x, kan er 'met één druk op de knop' zichtbaar gemaakt worden wanneer er voor het laatst een bezoek is geweest bij dit bedrijf, wie er werkt aan planvorming, en wat wij weten van vergelijkbare bedrijven. De financiële consequenties bedragen 155.000 euro in 2016 en 125.000 euro vanaf 2017.

3.3.2. MRI team: Een team voor het Monitoren van Risico's en Incidenten

Het bundelen van versnipperde capaciteit voor risicoanalyse, brand onderzoek en incidentevaluatie in één team is efficiënt en leidt tot een betere afweging en inzet van de capaciteit.

Dit team zorgt voor:

- Beter en sneller inzicht in maatschappelijke opgaven; van schatten naar weten.
- Vroegtijdig herkennen en voorkomen van ontwikkelingen; van oplossen naar voorkomen.
- Beter onderbouwde besluitvorming; van opinie naar feiten.
- Beter en snellere informatie voor het bestuur over actuele situaties en gebeurtenissen en de risico's daarvan.

Op termijn kan het instrument van risico-monitoring breder worden toegepast voor de gehele veiligheidsregio, dus ook voor de GHOR en de crisisbeheersing.

3.3.3. Brandveilig leven

Om een brandveiligere leefomgeving te bewerkstelligen zet de brandweer VNOG Brandveilig Leven in het hart van haar werk. Brandveilig Leven omvat de activiteiten die tot doel hebben de fysieke en sociale veiligheid van verschillende groepen in hun eigen omgeving te verbeteren. Dit gebeurt door het risicobewustzijn, en hun rol in het organiseren van de (eigen) veiligheid en de zelfredzaamheid te vergroten. Dit in samenwerking met andere partijen in die omgeving. Het meest bekend is de toepassing van Brandveilig Leven in de wijk. Dat richt zich op het vergroten van het risicobewustzijn bij inwoners met aandacht voor kwetsbare groepen (achterstandswijken, ouderen en studenten). Wijken en doelgroepen worden geselecteerd op basis van risico-inschattingen. De brandweer voert woning-checks uit, reikt rookmelders aan en geeft voorlichting. Onderzoek toont aan dat dit een effectieve benadering van brandveiligheid is in vergelijking met andere methoden.

Zoals besloten in het project MOED wil de VNOG de komende jaren brandveilig leven uitbouwen en verder implementeren door o.a. meer vrijwilligers op te leiden en in te zetten voor brandveilig leven. Vrijwilligers zijn nu en in toekomst de hoeksteen in de brandweerorganisatie. Zij vormen met hun brandweerpost de lokale sleutel naar een diepere inbedding van de brandweer in de lokale samenleving waarbij zij niet alleen uitrukken voor brand en hulpverlening, maar ook de burgers helpen brand te voorkomen en te leren beperken. De lokale brandweerpost is er dan één die vrijwillige ambassadeurs heeft voor veiligheid voor burgers; waar vrijwilligers voorlichting geven en ondersteuning bieden op voorkomen en beperken van brand in woningen, scholen en zorgcentra (rookmelders, vluchtplan en eerste hulp bij brandwonden).

Inzetten op brandveilig leven zal tot gevolg hebben dat de kosten aan de repressiekant zullen dalen. De kosten voor brandveilig leven worden meegenomen in de opbouw van de begroting voor de nieuwe organisatie.

3.3.4. Uitvoering Posten zijn de basis

Op 3 september 2015 heeft het algemeen bestuur een besluit genomen over de uitwerking van de "posten zijn de basis". De financiële consequenties bedragen voor 2016 incidenteel € 10.000 en vanaf 2017 € 280.000 structureel.

De omvang van de structurele kosten is berekend op basis van de leidraad repressieve brandweezorg die uitgaat van een bedrag van € 7.000 per vrijwilliger. De financiële gevolgen van de voorstellen inzake de postcommandant worden meegenomen leiden op dit moment niet tot een structurele verhoging van de lasten. Binnen de afdeling Incident Bestrijding zal hier nader uitwerking aan worden gegeven.

3.4. Nieuw beleid

Binnen nieuw beleid zijn de volgende posten opgenomen:

- Opleidingen Copi
- ICT beveiliging
- IFV
- Renteresultaat

Hieronder een korte beschrijving van deze posten.

3.4.1. Opleiding copi

Op dit moment is binnen de begroting van de VNOG geen separaat opleidingsbudget voor multidisciplinaire operationele leiding opgenomen. Gevraagd wordt hiervoor een structureel budget van 10.000 euro voor 2017 op te nemen.

3.4.2. ICT – beveiliging

Beveiliging is onlosmakelijk verbonden met een (moderne) infrastructuur. Het doel van beveiliging is om te zorgen voor een veilige omgeving waarbij de gebruiker bewust is van mogelijke gevaren, daar naar handelt en zoveel mogelijk wordt gevrijwaard van alle soorten cyberaanvallen. De meldplicht datalekken, die onlangs door de 1e kamer is goedge-

keurd, verplicht organisaties om niet alleen beveiligingsincidenten te melden, maar vooral om te kunnen aantonen wat er aan gedaan is om een incident te voorkomen. Bij het in gebreke blijven kunnen hoge sancties worden opgelegd.

Vanwege diverse landelijke beveiligingsincidenten en de wettelijke verplichting is het nodig om het risico op toekomstige incidenten te verkleinen. Om voor nu maar ook in de toekomst een veilige infrastructuur te realiseren en te behouden, hebben we niet alleen robuuste en moderne apparatuur nodig, maar ook kennis van de steeds snellere ontwikkelingen op het gebied van (cyber)security. Dit kunnen we borgen door het afnemen van een beheerde firewalldienst bij een leverancier die gespecialiseerd is in security. De extra kosten die we hierdoor moeten maken bedragen € 60.000 per jaar.

3.4.3. Instituut Fysieke Veiligheid (IFV)

Jaarlijks is een bijdrage verschuldigd aan het Instituut Fysieke Veiligheid. Dit is een verplichte bijdrage. Het IFV draagt bij aan een veilige samenleving door het versterken van veiligheidsregio's en partners bij professionalisering van hun taken. Zij delen, adviseren en ontwikkelen relevante kennis. En hebben expertise voor verwerven en beheren van gemeenschappelijk materieel. De bijdrage aan de IFV is mede afhankelijk van de gemeenschappelijke opdrachten die worden afgegeven. Voor de komende jaren blijkt dat hierdoor ook de bijdrage aan de IFV structureel omhoog gaat met een bedrag van € 100.000 vanaf 2016. De stijging van de bijdragen aan het IFV is verontrustend en verdere toename wordt niet acceptabel geacht. Een besluit over de verhoging van de bijdrage aan het IFV zal al-tijd teruggelegd worden bij het algemeen bestuur.

3.4.4. Renteresultaat

In de begroting is rekening gehouden met een structureel voordelig renteresultaat van € 300.000. Dit is ingezet als dekkingsmiddel in de begroting. Er wordt gewerkt aan een nieuwe nota Investing en Afschrijving waarin wordt voorgesteld de vaste rekenrente af te schaffen en alleen de werkelijke rentelasten toe te rekenen. Bovenstaande heeft tot gevolg dat het voordeel aan renteresultaat dat nu in de begroting van de VNOG is opgenomen vanaf 2017 vervalt en een verzwaring van de begroting tot gevolg heeft.

3.5. Autonome ontwikkelingen

Binnen autonome ontwikkelingen zijn de volgende posten opgenomen:

- Lagere bijdrage RBS
- Wijzigen BDur Uitkering
- BTW activering nieuwe investeringen

Hieronder een korte beschrijving van deze posten

3.5.1. Lagere bijdrage RBS

Vanwege de afname in het aantal aansluitingen staat de bijdrage die de RBS jaarlijks levert onder druk. Vanaf 2016 wordt er een structureel lagere bijdrage van €87.435 verwacht.

3.5.2. Wijzigen BDur Uitkering

Het onderzoek naar de herijking van de BDuR is uitgevoerd en de gevolgen daarvan zijn verwerkt in de juni-circulaire BDuR. De uitkomsten van dit onderzoek hebben geleid tot een nieuwe verdeelwijze van de middelen over de veiligheidsregio's. De totale omvang van de BDuR van alle veiligheidsregio's is niet gewijzigd.

Daarnaast is de BTW component geïncorporeerd in het verdeelstelsel. De gevolgen van deze herijking gaan in per 1-1-2017. Het toepassen van de nieuwe verdeelsystematiek leidt vanaf 1-1-2017 tot een negatieve bijstelling voor ons ter grootte van € 387.000.

Uit de juni-circulaire BDuR 2015 blijkt verder voor 2016 nog een incidentele toename voor de VNOG ter grootte van € 77.000 ten opzichte van de primitieve begroting.

Bij de uitgangspunten van het verdeelmodel is afgesproken dat de doorbetaling van de BTW-compensatie aan de gemeenten vervalt met de invoering van het nieuwe verdeelmodel. Het voordeel wat dit oplevert voor de VNOG zal één op één worden verrekend met de omvang van de gemeentelijke bijdragen. Dus budgetneutraal. De effecten worden pas na besluitvorming rondom het verdeelmodel doorgevoerd in de meerjarenbegroting.

3.5.3. BTW activering nieuwe- en vervangingsinvesteringen

Op dit moment wordt er gewerkt aan een meerjaren investeringsplan voor de VNOG. In het verleden is het materieel tegen boekwaarde overgeheveld naar de VNOG. Echter de boekwaarde is overgeheveld zonder BTW, omdat de investeringen in het verleden voor de BTW gecompenseerd is via het BTW-compensatiefonds. Deze regeling is voor de VNOG afgeschaft en is verdisconteerd in de BDuR-uitkering. In de risicoparagraaf is bij elke bestuurlijke rapportage opgenomen dat toekomstige vervangingsinvesteringen en uiteraard de nieuwe investeringen inclusief BTW geactiveerd dient te worden. Dit werkt kostenverhogend door in de begroting omdat de kapitaallasten daardoor ook stijgen. Bij het opstellen van het meerjaren investeringsplan wordt hiermee rekening gehouden. Omdat de financiële effecten nog niet bekend zijn, zijn de lasten als PM opgenomen.

3.6. Loon – en prijsstijging

De loon- en prijsindexatie van 2016 voor het gemeentelijk deel van de begroting blijft gehandhaafd. In hoofdstuk 4 wordt een besluit gevraagd om de uitgangspunten begroting 2017 vast te stellen. Een onderdeel daarvan is ook de loon – en prijsindexatie voor 2017. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

3.7. Verlaging gemeentelijke bijdrage

Er zijn posten die in aanmerking komen voor verlaging van de gemeentelijke bijdrage. Deze komen uit het onderzoek "structurele ruimte". Eén van de posten is het "terugdringen nodeloze uitrukken".

Op 26 juni 2013 heeft het algemeen bestuur ingestemd met terugdringen nodeloze meldingen door het nader classificeren van automatische meldingen van brandmeldinstallaties en meldingen van Particuliere Alarm Centrales. Namelijk naast echte meldingen veroorzaken automatische brandmeldinstallaties ook veel onnodige meldingen. Deze hebben diverse nadelige gevolgen:

- Financiën: een uitruk van de brandweer kost gemiddeld minimaal ca € 225.
- Motivatie: een loze brandmelding tast het moreel van de brandweer aan. Het werkt demotiverend om het werk of privé situatie voor niets te moeten verlaten.
- Werkgevers: de brandweerinzet geschiedt veelal door vrijwilligers. Door onnodige uitrukken ontstaat een verminderde bereidheid bij de werkgever van de vrijwilliger om hem zijn nevenactiviteiten bij de brandweer te laten vervullen.
- Paraatheid: het uitrukken op loze brandmeldingen betekent een afname van de paraatheid bij daadwerkelijke brand/hulpverlening elders.
- Verkeersveiligheid: er is sprake van onnodige verkeersbewegingen.
- Geluidshinder: uitrukken gaan doorgaans gepaard met geluidsignalen (sirene).
- Alarmcentrale: loze meldingen zorgen voor onnodige belasting van de centrale.

Het terugdringen van onnodige meldingen hebben op bovenstaande punten dus een positief effect. Zoals eerder al aangegeven bij tabel 1 is naast het invorderen op onnodige uitrukken op meerdere posten in te verdienen. Het is daarom mogelijk om de gemeentelijke bijdrage met een bedrag van 900.000 euro te verlagen. Of er een verdere verlaging mogelijk is wordt pas duidelijk als de begroting voor de nieuwe organisatie gemaakt is.

3.8 Financiële opgave VNOG

Er ligt voor 2016 een taakstelling van € 1,0 mln. olopend tot structureel € 2,8 mln in 2020. In de 1^e financiële verkenning van 2016 wordt teruggekomen op hoe de VNOG het

oud voor nieuw principe gaat toepassen en hoe deze taakstelling wordt gerealiseerd. De ombuiging waarvoor de VNOG staat bedraagt 5% van de begrotingsomvang.

In tabel 4 wordt de financiële opdracht voor de VNOG weergegeven.

Tabel 4

financiële opdracht voor de VNOG					
Omschrijving	2016	2017	2018	2019	2020
Totaal nieuw beleid	€ 611.000	€ 1.625.000	€ 1.625.000	€ 1.625.000	€ 1.625.000
Bezuiniging	€ 0	€ 900.000	€ 900.000	€ 900.000	€ 900.000
Totaal reorganisatiekosten	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	€ 0
Dekking loon - en prijscompensatie voor rekening VNOG (BDuR - gedeelte)	€ 0	€ 68.580	€ 138.358	€ 209.356	€ 281.598
Totaal te dekken binnen begroting VNOG	€ 1.111.000	€ 3.093.580	€ 3.163.358	€ 3.234.356	€ 2.806.598
Aanwending eigen dekking begroting VNOG	-€ 331.815	-€ 331.815	-€ 331.815	-€ 331.815	-€ 331.815
Totaal Netto financiële heroverweging begroting VNOG	€ 779.185	€ 2.761.765	€ 2.831.543	€ 2.902.541	€ 2.474.783

Met betrekking tot de loon – en prijscompensatie is afgesproken dat de compensatie die wordt vergoed in de BDuR – uitkering niet wordt doorberekend naar de gemeenten. Hiervoor wordt een percentage aangehouden van 10%. In bovenstaand overzicht is de mutatie loon – en prijsstijgingen voor rekening van de VNOG opgenomen.

3.8.1. Dekking eigen begroting

Binnen de begroting VNOG is binnen de post onvoorzien ruimte beschikbaar om een deel van het tekort te dekken. Voorgesteld wordt een bedrag van afgerond € 0,3 mln. in te zetten als dekking. Dit leidt tot een voordeel voor de gemeentelijke begroting.

4. Uitgangspunten begroting 2017

Jaarlijks werd een afzonderlijk voorstel gedaan om de uitgangspunten van de begroting vast te stellen. Vanaf dit jaar hebben de uitgangspunten voor de begroting integraal opgenomen in de kadernota. De gekozen uitgangspunten volgen de richtlijnen van het CBS en worden in de meeste gemeenten conform toegepast.

Voor het jaar 2017 worden de volgende uitgangspunten voorgesteld:

1. Er wordt een prijsindex toegepast van 0,8%;
2. Er wordt een loonindex toegepast van 2,0% (waarbij wordt uitgegaan van de formatie na de reorganisatie);
3. Deze prijs en loonindex wordt doorberekend aan de gemeenten;
4. Voor de berekening van de kapitaallasten voor alle investeringen (met uitzondering van de onroerende zaken) wordt uitgegaan van een rekenpercentage van 4%. In het kader van aanpassing van de wetgeving (Besluit Begroting en Verantwoording) waarbij alleen de werkelijk te betalen rente moet worden geraamd vindt aanpassing plaats van het investerings- en afschrijvingsbeleid. Hiervoor volgt een separaat advies;
5. Voor de berekening van de kapitaallasten **voor de vier overgenomen kazernes** van onroerende zaken wordt uitgegaan van de percentages van de voor de financiering van deze objecten afgesloten leningen;
6. Voor de producten RBS en dienstverlening wordt uitgegaan van kostendeckende tarieven.

Meicirculaire 2015 gemeentefonds:

Tabel 5.2.2 Prijsmutaties per jaar 2013-2016

	2013	2014	2015	2016
overheidsconsumptie				
- netto materiële consumptie	0,20%	0,90%	0,30%	1,00%
- lonen en salarissen	-0,10%	2,50%	0,30%	2,00%
algemene prijsontwikkeling				
- prijsmutatie BBP	1,10%	1,00%	1,00%	0,80%

Bron: CEP2015.

Door de loon- en prijscompensatie toe te passen op onze begroting 2017 stijgen de kosten als volgt:

Tabel 5

	Totaal begroting 2016	Looncompensatie	Prijscompensatie
		2,00%	0,80%
Loonsom	20.650.000	413.000	
Vergoeding vrijwilligers	6.400.000	128.000	
Goederen en diensten	18.100.000		144.800
Totaal		541.000	144.800

In totaal bedraagt voor 2017 de loon – en prijsindex € 685.800.

5. Overige ontwikkelingen

Reddingsbrigade

Met de komst van de Wet Veiligheidsregio's heeft de Reddingsbrigade Nederland zijn organisatie omgevormd tot 25 regionale eenheden congruent aan de Veiligheidsregio's. Dit is ondersteund door het ministerie de afgelopen vijf jaar. Ook financieel. Met ingang van 2017 wordt deze financiële taak bij de veiligheidsregio's neergelegd. Als motivatie wordt gegeven dat de veiligheidsregio's als taak hebben de rampenbestrijding en crisisbeheersing te organiseren. Waterhulpverlening in geval van rampen en crises maakt hier deel van uit. In de Memorie van toelichting bij de Wvr is opgenomen dat het bestuur met diverse partijen die door hun expertise en capaciteiten een belangrijke rol kunnen spelen, zal samenwerken. Hierbij is ook de Reddingsbrigade Nederland als een van de private partijen genoemd. Met ingang van 2017 wordt verwacht dat wij een bijdrage in de financiering doen. De kosten zijn nog niet duidelijk in beeld, maar rekening moet worden gehouden met minimaal € 20.000.

Individueel keuzebudget

In de CAO 2013-2015 zijn de sociale partners overeengekomen een individueel keuzebudget (IKB) in te voeren. Dit IKB sluit aan bij de wens voor meer keuzevrijheid voor werknemers en is daarmee een verdere stap in de modernisering van de arbeidsvoorwaarden. Het IKB maakt maatwerk op individuele basis mogelijk en is voor alle gemeenten, en organisaties die onder de cao-gemeenten vallen, gelijkvormig. De invoering is uitgesteld tot 1 januari 2017.

In het cao-akkoord is afgesproken om de vakantietoelage, de levenslooptoelage, de eindejaarsuitkering en 14,4 bovenwettelijke vakantie-uren in te zetten als bronnen voor het IKB. Op het moment dat het IKB in werking treedt, vervallen de arbeidsvoorwaarden die de bronnen van het IKB vormen als zelfstandige arbeidsvoorwaarde. Onze medewerkers krijgen de volgende keuzemogelijkheden:

- a. verlof;
- b. uitbetaling;
- c. (onbelaste) opleiding/training;

Als gevolg van de invoering van het IKB moet in 2016 eenmalig een verplichting worden opgenomen voor het opgebouwde en nog niet uitbetaalde vakantiegeld in 2016. Het gaat hierbij om een bedrag van € 892.300 (incidenteel). Hierover volgt bij de jaarrekening 2015 een separaat besluit.

Wijzigingen wet- en regelgeving in het financieel domein

De adviescommissie vernieuwing besluit begroting en verantwoording is bezig met het uitwerken van voorstellen die als rode draad hebben het versterken van de verantwoording tussen het college van burgemeester en wethouders en de raad of in ons geval tussen het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur. Aanleiding voor de instelling van deze commissie was het rapport van de commissie Depla, die ook een aantal ontwikkelingen signaleerde, die het belang van vernieuwing nog eens extra onderstrepen:

- de wens de kaderstellende en controlerende rol van de raad te versterken: daarvoor is meer en gemakkelijker inzicht in begroting en verantwoording nodig;
- de wens tot betere financiële vergelijkbaarheid. Gemeenten moeten vergelijkingen kunnen maken met andere gemeenten, om beslissingen daar aan af te kunnen wegen;
- op de democratische rollen van de raad en de vergelijkbaarheid komt nog eens extra druk te staan door de 3 decentralisaties;
- als gevolg van grotere onzekerheden in vergelijking tot de periode dat het huidige BBV tot stand kwam, is er meer behoefte aan inzicht in de financiële positie van gemeenten en daaraan verbonden risico's;

- en de wens van gemeenten meer inzicht te hebben in elkaars financiële positie, om tijdig te kunnen bijsturen als de financiële situatie daar aanleiding toe geeft (om te voorkomen dat gemeenten een beroep moeten doen op steun uit het gemeentefonds);
- toenemende belangstelling voor verslaglegging in de publieke sector;
- en vragen rond de huidige praktijk van het rechtmatigheidstoezicht.

Bovenstaande aanbevelingen worden vormgegeven door het verplicht maken van beleidsindicatoren, kengetallen financiële positie, verbeterd inzicht in overhead en rentekosten, verbeterd inzicht in verbonden partijen.

Ten aanzien van dit laatste schrijft het ministerie in zijn brochure het volgende: "Het is van belang dat de informatie over verbonden partijen die gemeenten in de begroting en verantwoording opnemen aansluit op de informatie over hun eigen posities, activiteiten en risico's. Door de informatie op te nemen in de beleidsprogramma's waarop de samenwerking met de verbonden partij betrekking heeft, wordt bevorderd dat de bijdrage van verbonden partijen en daaraan verbonden risico's in de beschouwingen over de begroting en verantwoording kan worden meegenomen. Hierdoor kan de positie van de raad bij de kaderstelling ten aanzien van en controle op de verbonden partijen aanzienlijk worden versterkt. Om te bevorderen dat gemeenten beleidsinformatie en beleidsrisico's van verbonden partijen in de betreffende begrotingshoofdstukken opnemen zal de commissie BBV hierover een stellige uitspraak opnemen in de notitie Verbonden Partijen."

Ten aanzien van de vernieuwing accountantscontrole gemeenten is een apart document door het ministerie opgesteld, waarvoor advies wordt gevraagd aan onder andere de VNG. Uit de adviezen wordt er hier één uitgelicht:

Advies 4 rechtmatigheid

Het college is verantwoordelijk voor een rechtmatige uitvoering van de begroting. Het is daarom aan het college om hier verantwoording over af te leggen. Een randvoorwaarde is dat de verantwoording over de rechtmatigheid efficiënt en effectief dient te worden vormgegeven. De administratieve lasten dienen niet te stijgen en bij voorkeur af te nemen.

De werkgroep adviseert om:

- het college een mededeling te laten doen over de financiële rechtmatigheid. Op deze manier ligt de verantwoordelijkheid voor de rechtmatigheid op de goede plek; bij het college. De accountant controleert deze mededeling tijdens zijn getrouwheidscontrole van de jaarrekening;
- de mededeling over de financiële rechtmatigheid door het college en de controle ervan door de accountant efficiënt en effectief vorm te geven. Hiervoor is het nodig dat de normen (de scope van de mededeling en de criteria van de controle en verantwoordingseisen) vooraf duidelijk zijn. Volgens de werkgroep betekent dit dat:
- de Gemeentewet, Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en indien nodig het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden aangepast.
- de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV overeenkomstig wordt herzien, zodat scope en criteria van de controle duidelijk zijn uitgewerkt.
- de commissie BBV een modelmededeling ontwikkelt waarin de relatie met normen en criteria wordt geduid.
- in zowel de kadernota als de modelmededeling de rechtmatigheid te behandelen als een onderdeel van de planning & controlcyclus.

Zodra duidelijk is wanneer de verschillende onderdelen in werking treden, wordt dit ook geïmplementeerd in onze Veiligheidsregio.

Projectkosten vorming Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO)

De landelijke meldkamer wordt geleidelijk in de periode 2015-2021 opgebouwd. In de opbouwfase zal de VNORG moeten bijdragen aan de projectkosten. Deze kosten zijn nog onduidelijk.

In het transitie akkoord staat dat er in 2015-2021 landelijk € 50 miljoen bezuinigd zal worden op het oorspronkelijke bedrag van € 200 miljoen. De effecten hiervan voor de VNOG zijn nog onduidelijk.

Dossier beheerstaken huisvesting

De meeste kazernes in de VNOG (52 van de 56) zijn in bezit van de gemeenten. Het verschil sterk per gemeente (soms per kazerne) wie in deze kazernes beheerstaken uitvoert en/of bekostigt: soms is dit de gemeente, soms de VNOG. Dit is lastig te beheren en geeft ook verschil in gemeentelijke bijdragen, wat de efficiency niet ten goede komt. Daarnaast bieden gemeenten beheerstaken in de kazernes vaak 'om niet' aan de VNOG aan. Bepaalde beheerstaken moet de VNOG zelf gaan uitvoeren, of minimaal zelf gaan (al dan niet meeliftend met de gemeente) aanbesteden.

Om deze beide kwesties uit te zoeken, grip te houden op duurder wordende contracten en regiobreed meer één beheersbare lijn aan te brengen, heeft het VNOG bestuur in november 2014 opdracht gegeven om een voorstel voor een werkwijze voor het beheer van de kazernes te maken, in de vorm van een werklijst. De werklijst staat overigens eventuele toekomstige overdracht van kazernes niet in de weg. Als gevolg van de werklijst kunnen bepaalde beheerstaken (inclusief de bijbehorende budgetten) overgaan van de ene partij naar de andere. Dit zou in beginsel budgetneutraal moeten kunnen verlopen. Bestaande taken, waar nu geld voor is, worden alleen (inclusief het budget) overgedragen van de ene partij aan de andere partij.

De exacte bedragen zijn nu nog niet duidelijk; inventarisatie hiervan vormt onderdeel van het onderzoek dat binnenkort wordt opgestart.

De demarcatielijsten zijn inmiddels in het algemeen bestuur vastgesteld en er gaat nu een project lopen om deze demarcatielijsten uit te voeren. Als de vraagpunten kunnen worden opgelost, zou de werklijst per 2017 kunnen worden toegepast. Als dit het geval is, zullen de hierbij horende financiële wijzigingen later in de loop van 2016 via een separate begrotingswijziging aan het bestuur worden voorgelegd.

Clusterreserves

De clusterreserves worden per 1 januari 2016 opgeheven. Separaat wordt uw algemeen bestuur een notitie reserves en voorzieningen aangeboden met daarbij een voorstel hoe om te gaan met de reserves en voorzieningen in de nieuwe organisatie.

6. Risico's

Renterisico

De overdracht van materieel van de gemeenten naar de VNOG vraagt een behoorlijke financieringsbehoefte van de VNOG. Bij een stijgende rente bestaat hierin een risico voor de begroting.

Meerjaren investeringsplan: BTW en boekwaarden

Brandweer Nederland heeft in een brief aan de veiligheidsregio's aangegeven dat zij verwacht dat de BTW compensatie die het rijk voor de brandweezorg verstrekt zeker in de eerste jaren meer dan toereikend is. Dit voordeel zal in de loop der jaren geleidelijk verdwijnen door de BTW op de vervangingsinvesteringen. Vanaf 1 januari 2014 moeten die namelijk inclusief BTW geactiveerd gaan worden (anders dan de gemeenten kan een Veiligheidsregio namelijk de BTW niet compenseren). Daarnaast speelt rondom het materieel nog een tweede effect. Het materieel is bij de regionalisering tegen boekwaarde van de gemeenten overgenomen. De bijbehorende kapitaallast is op die boekwaarde gebaseerd. Te zijner tijd zal de regio tegen nieuwwaarde gaan vervangen. De overgedragen kapitaallast is op termijn mogelijk niet toereikend meer. Er wordt op dit moment gewerkt aan een meerjarig investeringsprogramma waarin met bovenstaande rekening wordt gehouden.

In 2015 wordt de nieuwe nota Investing & Afschrijving aangeboden. In het voorstel staat opgenomen om vanaf 2017 de systematiek van de toegerekende rekenrente aan investeringen af te schaffen. De ruimte die hierdoor ontstaat gebruiken we om de hogere investeringslasten ten gevolge van BTW en aanschafwaarde te verrekenen. We proberen dit budgetneutraal te laten verlopen.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 moeten gemeenten en andere overheden vennootschapsbelasting (vpb) gaan betalen over de winst die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken. De invoering ervan leidt naar verwachting vooral tot veel administratieve belasting maar kan ook nadelige financiële effecten hebben. Concurrerende en/of op winst gerichte ondernemingsactiviteiten van overheden zijn vanaf 1 januari 2016 voortaan belastingplichtig, tenzij kan worden aangetoond dat ze onder één van de drie vrijstellingsgronden vallen. Omdat die vrijstellingen vrij algemeen zijn geformuleerd over wat straks wel en niet belastingplichtig is, zal daar volgens ingewijden naar verwachting nog heel veel (juridische) discussie over ontstaan. Binnen de VNOG wordt op dit moment geïnventariseerd of er activiteiten zijn die onder de VPB vallen. Eventuele financiële en organisatorische consequenties worden in kaart gebracht en in een afzonderlijk voorstel aangeboden aan het bestuur. Of dit voor de VNOG financiële consequenties heeft, is op dit moment nog onduidelijk.

Wet Markt & Overheid

Per 1 juli 2014 is de wet Markt en Overheid (MenO) definitief ingegaan. Vanaf 1 juli gaat de Autoriteit Consument & Markt (ACM) handhaven met bij overtreding als uiterste consequentie een last onder dwangsom. De wet MenO is ingevoerd om een gelijk speelveld te creëren voor marktpartijen die ook in aanmerking willen komen voor bepaalde activiteiten zoals bedrijfsafval, groenvoorziening of beheer van accommodaties. Veel gemeenten en GR's berekenen integrale kosten niet door in tarieven, lijken overheidsbedrijven die accommodaties exploiteren financieel te bevoordelen en hebben bij markt falen vaak geen noodzakelijk besluit van algemeen belang genomen. Bij een dergelijk besluit van de raad of algemeen bestuur gelden de gedragsregels niet. Overheidsorganen zeggen uit maatschappelijk oogpunt integrale kosten niet door te berekenen of te subsidiëren. Bij kosten-dekkende tarieven zou bijvoorbeeld sport niet meer toegankelijk en betaalbaar zijn voor een breed publiek. Wil een gemeente of GR om die reden buiten de wet MenO vallen, dan is na zorgvuldige belangenafweging van gebruikers en ondernemers een formeel besluit van algemeen belang van de gemeenteraad of Algemeen Bestuur nodig. Binnen de VNOG moet bestaande economische activiteiten door te lichten en na te gaan of de VNOG han-

delswijze overeenkomt met de gedragsregels van de wet MenO en of er mogelijk een besluit van algemeen belang moeten nemen. Lange tijd hebben andere onderwerpen een hogere prioriteit gehad en heeft deze Wet geen aandacht gekregen. In 2016 zullen de consequenties voor de VNOG in kaart worden gebracht en vervolgens in een advies aan het ab worden voorleggen. Of dit voor de VNOG financiële consequenties zal gaan hebben, is op dit moment nog niet te voorzien.

Gevolgen van het beleid gericht op arbeidsveiligheid ARBO

De inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft op 1 juni van 2015 een rapportage uitgebracht waarin voor de VNOG vier overtredingen staan benoemd:

1. Er is geen actuele Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E);
2. Er zijn geen procedures met betrekking tot arbeidshygiëne en rook;
3. Er is geen doeltreffend plan van aanpak volgend op de RI&E en
4. Het belang van agressie en geweld melden is bij de posten niet duidelijk.

Inmiddels zijn de nodige activiteiten opgestart om deze overtredingen te beëindigen maar de kosten die deze acties met zich meebrengen, zijn nog niet inzichtelijk. Arbeidshygiëne verbeteren kan betekenen dat we extra uitrukpakken moeten aanschaffen, wasplaatsen voor de kleding moeten veranderen, oefenprocedures moeten aanpassen etc. . De ri&e's zullen geactualiseerd moeten worden inclusief de risico's op de kazernes. Het opheffen van die risico's komt in een plan van aanpak, dat over meerdere jaren loopt maar dat ook weer kosten met zich meebrengt.

7. Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage 2016 en 2017

Op dit moment is de uitkomst van de discussie rond het verdeelmodel nog niet afgerond. Daarom treft u in bijlage 1 een overzicht aan op basis van het huidige procentuele verdeling. Hierbij is uiteraard rekening gehouden met de afzonderlijk door te berekenen huisvestingslasten en FLO. Het totaalbedrag aan gemeentelijke bijdrage over 2017 wordt na afronding van de discussie rond het verdeelmodel definitief en op basis van de nieuwe sleutel over de gemeenten in rekening gebracht.

De ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage over 2016 en 2017 ziet er als volgt uit:

Tabel 6

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage 2016 en 2017 t.o.v. vastgestelde begroting 2016 (AB 1 juli 2015)			
Omschrijving	Lasten verzwarende	Voor rekening Gemeenten	Voor rekening VNOG
ontwikkeling gemeentelijke bijdrage 2016			
vastgestelde gemeentelijke bijdrage 2016 bij besluit 1 juli 2015		€ 45.056.254	
structurele invulling clustertaastelling 2016		-€ 130.867	
Ontwikkeling nieuw beleid en kosten reorganisatie 2016	€ 1.111.000	€ 0	€ 1.111.000
Nieuwe omvang gemeentelijke bijdrage 2016		€ 44.925.387	€ 1.111.000
Lagere gemeentelijke bijdrage 2016 tov vastgestelde begroting		-€ 130.867	
ontwikkeling gemeentelijke bijdrage 2017			
Vastgestelde gemeentelijke bijdrage 2016 bij besluit 1 juli 2015		€ 45.056.254	
structurele invulling clustertaastelling 2016		-€ 130.867	
specifieke heroverweging t.b.v. verlaging gemeentelijke bijdrage		-€ 900.000	€ 900.000
Doorwerking nieuw beleid en kosten reorganisatie 2017	€ 2.125.000		€ 2.125.000
Loon – en prijs indexatie 2017	€ 685.800	€ 617.220	€ 68.580
Omvang gemeentelijke bijdrage 2017		€ 44.642.607	€ 3.093.580
lagere gemeentelijke bijdrage 2017 tov vastgestelde begroting		-€ 413.647	

8. Besluitvorming

De kadernota 2016-2020 staat in het teken van de bestuurlijke opdracht om te komen tot een realistische meerjarenbegroting die recht doet aan de omvang van de benodigde gemeentelijke bijdrage. Dat betekent naast extra inspanningen die nodig zijn voor het afwikkelen van de reorganisatie, ook om herprioritering nieuw beleid en een heroverweging van bestaande beleid. Dit vergt veel van de organisatie.

Rekening houdend met de uitgangspunten uit de kadernota 2016-2020 worden de volgende besluiten voorgelegd:

1. De incidentele reorganisatiekosten te maximeren op € 2 miljoen voor rekening te laten komen van de VNOG, deze uit te werken in de meerjarenbegroting 2016-2020;
2. De gevolgen van de beleidsontwikkelingen te laten komen voor rekening van de VNOG, deze uit te werken in de meerjarenbegroting 2016-2020;
3. De beschikbare stelposten (€ 331.000) in te zetten als dekkingsmiddel;
4. De loon-prijsindexatie voor het gemeentelijk deel te handhaven;
5. vanaf 2017 vanuit de vrijval structurele ruimte de gemeentelijke bijdrage te verlagen met € 900.000;
6. De verlaging van de gemeentelijke bijdrage is exclusief de loon-prijsindexatie;
7. Nadere uitvoering te geven aan het onderzoek om op termijn te beoordelen of verdere aanpassing van de gemeentelijke bijdrage mogelijk is en hierover bij de 1^e financiële verkenning 2016 te rapporteren.
8. Akkoord te gaan met de uitgangspunten begroting 2017.
9. Rekening houdend met bovenstaande beslispunten de gemeentelijke bijdrage 2016 vast te stellen op een bedrag van € 44.925.387.
10. Rekening houdend met bovenstaande beslispunten de gemeentelijke bijdrage 2017 voorlopig vast te stellen op een bedrag van € 44.642.607 en dit als uitgangspunt te nemen voor de verdere uitwerking van de begroting 2017-2020.
11. Kennis te nemen van de overige ontwikkelingen en de risico's.
12. Voor het overige de kadernota 2016-2020 voor kennisgeving aan te nemen.
13. De kadernota ter consultatie aan te bieden aan de gemeenteraden.
14. De kadernota definitief vast te stellen in het algemeen bestuur van maart 2016

Bijlage 1 Prognose gemeentelijke bijdrage 2016-2020 bij gelijkblijvend beleid en inclusief loon – en prijsontwikkeling

In onderstaand overzicht wordt een indicatie gegeven hoe de gemeentelijke bijdrage zich de komende jaren ontwikkelt bij gelijkblijvend beleid (september 2015). In het overzicht hebben we wel rekening gehouden met de loon – en prijsindex voor de jaren 2018 – 2020. We zijn voor deze jaren uitgegaan van de loon – en prijsindex die voor 2017 van toepassing is.

Het totaal overzicht, ter indicatie, ziet er als volgt uit:

Prognose omvang gemeentelijke bijdrage bij gelijkblijvende omstandigheden en prognose L&P-indexatie	peildatum september 2015				
	Omschrijving	2016	2017	2018	2019
gemeentelijke bijdrage 2016, vastgesteld op 1 juli 2015	€ 45.056.254	€ 45.056.254	€ 45.056.254	€ 45.056.254	€ 45.056.254
Begrotingswijziging 2015: Sturcturele clustertaakstellingen 2016	-€ 130.867	-€ 130.867	-€ 130.867	-€ 130.867	-€ 130.867
Nieuw uitgangspunt bijdrage 2016, vastgesteld op 1 juli 2015	€ 44.925.387	€ 44.925.387	€ 44.925.387	€ 44.925.387	€ 44.925.387
Realisatie heroverweging specifieke posten t.b.v. gemeentelijke bijdrage					
Bezuinigingen	€ 0	-€ 900.000	-€ 900.000	-€ 900.000	-€ 900.000
	PM	PM	PM	PM	PM
Sub-totaal gemeentelijke bijdrage	€ 44.925.387	€ 44.025.387	€ 44.025.387	€ 44.025.387	€ 44.025.387
Nieuw beleid (peildatum september 2015)	€ 611.000	€ 1.625.000	€ 1.625.000	€ 1.625.000	€ 1.625.000
Kosten risicogericht	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	€ 0
Loon en prijs - index 2017	€ 0	€ 685.800	€ 685.800	€ 685.800	€ 685.800
Loon en prijs - index 2018 (prognose)	€ 0		€ 697.778	€ 697.778	€ 697.778
Loon en prijs - index 2019 (prognose)	€ 0			€ 709.982	€ 709.982
Loon - en prijs - index 2020 (prognose)	€ 0				€ 722.417
geprognostiseerd: In rekening te brengen gem. bijdrage	€ 46.036.387	€ 46.836.187	€ 47.533.965	€ 48.243.948	€ 48.466.364
Totaal gemeentelijke bijdrage excl. Specifieke heroverweging	€ 46.036.387	€ 47.736.187	€ 48.433.965	€ 49.143.948	€ 49.366.364
Eigen dekking nieuw beleid en reorganisatiekosten door VNOG	-€ 1.111.000	-€ 2.125.000	-€ 2.125.000	-€ 2.125.000	-€ 1.625.000
L&P - index voor eigen rekening VNOG	€ 0	-€ 68.580	-€ 138.358	-€ 209.356	-€ 281.598
Geprognostiseerd: Werkelijk in rekening te brengen gem. bijdrage	€ 44.925.387	€ 44.642.607	€ 45.270.608	€ 45.909.592	€ 46.559.767

Hierna is een overzicht opgenomen hoe de gemeentelijke bijdrage per gemeente zich ontwikkelt o.b.v. de hierboven gekozen financiële en beleidsmatige uitgangspunten en op basis van de huidige verdeelsleutel die ook is toegepast op de primaire begroting 2016.

De gemeentelijke bijdrage is o.b.v. een procentuele verdeling, conform de kadernota 2016, berekend. Hierbij is dus rekening gehouden met de specifieke doorbelastingen aan sommige gemeenten inzake huisvesting en FLO.

Overzicht gemeentelijke bijdrage huidig verdeelmodel inclusief beleidsontwikkeling (spt. 2015) en jaarlijkse L&P-indexatie

Omschrijving	% - aandeel	Primitieve begroting 2016	nieuwe bijdrage 2016 - incl. invulling cluster - taakstelling	2017	2018	2019	2020
gemeente Aalten	3,06%	€ 1.376.735	€ 1.371.445	€ 1.362.182	€ 1.382.754	€ 1.403.685	€ 1.424.983
gemeente Apeldoorn	25,80%	€ 11.626.544	€ 11.592.544	€ 11.527.941	€ 11.671.412	€ 11.817.393	€ 11.965.931
Gemeente Berkelland	4,47%	€ 2.015.751	€ 2.007.931	€ 1.994.369	€ 2.024.488	€ 2.055.134	€ 2.086.316
Gemeente Bronckhorst	4,59%	€ 2.067.353	€ 2.056.958	€ 2.043.065	€ 2.073.919	€ 2.105.313	€ 2.137.257
Gemeente Brummen	2,20%	€ 990.260	€ 990.260	€ 983.571	€ 998.425	€ 1.013.539	€ 1.028.918
Gemeente Doetichem	7,90%	€ 3.558.884	€ 3.548.384	€ 3.527.973	€ 3.573.302	€ 3.619.425	€ 3.666.356
Gemeente Elburg	2,40%	€ 1.082.990	€ 1.082.990	€ 1.075.675	€ 1.091.920	€ 1.108.449	€ 1.125.268
Gemeente Epe	3,06%	€ 1.378.327	€ 1.378.327	€ 1.369.170	€ 1.389.506	€ 1.410.197	€ 1.431.250
Gemeente Ermelo	2,93%	€ 1.321.644	€ 1.321.644	€ 1.312.717	€ 1.332.542	€ 1.352.713	€ 1.373.238
Gemeente Harderwijk	6,19%	€ 2.788.924	€ 2.748.867	€ 2.733.171	€ 2.768.029	€ 2.803.497	€ 2.839.586
Gemeente Hattem	1,27%	€ 570.899	€ 570.899	€ 567.043	€ 575.606	€ 584.320	€ 593.186
Gemeente Heerde	2,14%	€ 966.378	€ 966.378	€ 960.236	€ 973.876	€ 987.756	€ 1.001.878
Gemeente Lochem	3,72%	€ 1.676.032	€ 1.676.032	€ 1.664.712	€ 1.689.852	€ 1.715.432	€ 1.741.461
Gemeente Montferland	3,70%	€ 1.668.998	€ 1.663.328	€ 1.652.093	€ 1.677.043	€ 1.702.430	€ 1.728.261
Gemeente Nunspeet	3,51%	€ 1.581.813	€ 1.581.813	€ 1.571.129	€ 1.594.856	€ 1.618.998	€ 1.643.564
Gemeente Oldenbroek	2,44%	€ 1.097.152	€ 1.097.152	€ 1.089.741	€ 1.106.199	€ 1.122.944	€ 1.139.982
Gemeente Oost Gerle	3,13%	€ 1.410.019	€ 1.404.499	€ 1.395.013	€ 1.416.080	€ 1.437.516	€ 1.459.328
Gemeente Oude IJsselstreek	4,24%	€ 1.912.299	€ 1.905.054	€ 1.892.187	€ 1.920.763	€ 1.949.838	€ 1.979.423
Gemeente Putten	2,46%	€ 1.108.207	€ 1.108.207	€ 1.100.722	€ 1.117.345	€ 1.134.259	€ 1.151.469
Gemeente Voorst	2,56%	€ 1.151.413	€ 1.151.413	€ 1.143.636	€ 1.160.907	€ 1.178.481	€ 1.196.362
Gemeente Winterswijk	2,65%	€ 1.193.499	€ 1.189.129	€ 1.181.097	€ 1.198.934	€ 1.217.083	€ 1.235.550
Gemeente Zutphen	5,58%	€ 2.512.133	€ 2.512.133	€ 2.495.165	€ 2.532.847	€ 2.571.189	€ 2.610.201
totaal	100,00%	€ 45.056.254	€ 44.925.387	€ 44.642.607	€ 45.270.608	€ 45.909.592	€ 46.559.767